

KLUB LITERÁRNÍ FANTASTIKY
PŘI OKPB V OPAVĚ

Součástí pozitivní prognostické úlohy vědeckofantastické anticipační literatury socialistického světa je formulování ideálů socialistického člověka i velmi vzdálené budoucnosti.

Ludvík Souček

Obsah:

Ludvík Souček - profil autora.

J. Muroňová: Den otevřených dveří v Olomouci

H. Pěchulová: Ještě jednou Olomouc

P. Stanke : Líbí - nelíbí a proč

M. Milich: Gravitační století

M. Verner: Třída Speciál

V. Šigut: Tlaková výše mohla být výše

E. Kačírková: Věž

A. Prokeš: Irakon

Vězte, že dobrá kniha nedá to, co se od ní čeká, Nedovedla by být odpovědí na vaši naději. Musí vás zježit otazníky.

Jean Cocteau

LUDVÍK SOUČEK

Důležitá data života a tvorby

- 1926 18. května se narodil v Praze
studia na gymnáziu a na lékařské fakultě KU v Praze
- 1966 končí s lékařskou praxí vojenského lékaře a stává se
náčelníkem zpravodajství Čs. armádního filmu, pak ná-
čelníkem hlavní redakce armádní televize
přednáší na novinářské fakultě i pro širší veřejnost
o teorii a dějinách fotografie
- 1965 kniha Cesta slepých ptáků odměněna Cenou Marie Maje-
rové
- 1972 stává se vedoucím redaktorem uměleckonaučné redakce
Albatrosu
- 1976 spisovatelem z povolání
- 1978 27. prosince zemřel

"Člověk je tím víc, čím víc se ptá; to otázky činí člověka lidským a stále lidštějším, to zvědavost ho polidšťuje, to otázky jsou podmínkou jeho odlišení a skoků, a protože nebýt je něco jiného než přestat existovat, hyne člověk tam, kde neví a kde mu nevadí, že neví, kde už ani neví, že nic nebo něco neví, kde v běhu a řádu věcí je jen jednou z nich, bez úžasu, pokory a strachu..." Kdyby tato slova nenapsal Miroslav Horníček, mohl by být jejich autorem docela dobře i Ludvík Souček. Umění a nezbytnost ptát se náleží k jeho

základním vlastností. A protože s tou vlastností rád vychází na veřejnost a činí ji i nadmíru přitažlivou, má s Horníčkovým krédem tolik společného.

Ludvík Souček je vším možným, rozhodně však ne běžným typem spisovatele. Desítky knih ovšem vydal, ale zrovna tak ho znají účastníci mnohých přednášek a besed. Pamatují si ho televizní diváci. A nezapomněli na něho jistě ani jeho pacienti. Protože Ludvík Souček je nejen vzděláním, ale i dlouholetou praxí lékař.

V tuto chvíli slyším hlas početné fotografické obce: pro ni je Souček, který fotografii věnoval mimo jiné na třicet svých svazků, jejich člověkem. A proč zrovna objevoval kouzlo fotografie?

Souček ctí fakta a vyniká fantazií. Ve fotografování vidí užitečný prvek, kterým by lidé technického věku mohli docelovat svou osobnost. Proč právě ve fotografování? Určitě kvůli té specifické proměně faktu v artefakt, v níž hraje roli technika - i fantazie.

Kdysi se Souček ujal Dänikenových Vzpomínek na budoucnost a přeložil je do češtiny. Jako většinu věcí i Dänikenovu práci pojal jako problém, opatřil ji kritickými poznámkami a v doslovu napsal: "Jde totiž o to, abychom místo hloubkových sond o stále se zužujícím průměru / anebo, přirozeně, kromě nich/, zkoumajících stále usilovněji a stále důkladněji stále menší oblasti reality, podnikli i velkorysé horizontální řezy vědeckým terénem, zachycující v širokém kontextu souvislostí některé základní problémy. 'Příčné poznání' vyplyne pouze z organického spojení celé řady nejen vědeckých disciplín, ale i samotných, až donedávna velmi hermeticky oddělených vědních skupin."

V duchu tohoto směřování k "příčnému poznání" krystali zuje zejména Součkova esejistika. Jeho knihy Tušení stínu a Tušení souvislostí jistě mohou číst i mladí zájemci, ale především je to lektura pro toho, kdo má určité předběžné vzdělání a - žízeň po dalším pochopení. Musí mít i schopnost vnímat ten panoramatický pohled, který Souček aranžuje. Kdysi o těch svých knihách sám poznamenal, že do nich uloží všechno, co ví. To je ovšem nadsázka, ale také náznak toho,

kudy a kam se bere Součková autorská ctižádost. Klade takové otázky, že k nim potřebuje interdisciplinární vědomosti. A - interdisciplinární vyjadřovací prostředky

Bylo by příliš jednoduché, kdybychom si mohli Součkovu dílo omezit jen na ty svazky, v nichž je buď prostým vykladačem, či zase vyprávěčem. Pro většinu Součkových prací je příznačné něco jiného, totiž vynalézavé využití toho principu, kterým Ejzenštejn a další avantgardní režiséři obohatili kinematografii - využití techniky montáže

Součková zkušenost mohla vyrůstat z bohaté erudice i z bohatých zážitků. Na počátku Součkovy literární dráhy je publicistika a pro Součka bude napříště vždycky charakteristická vrchovatá míra publicistických ctností, jako je pohotovost, smysl pro aktuální jevy atd. Souček hodně cestoval, málokdy jako turista / na Dálném východě se ocitl právě jako lékař/. Vidět na vlastní oči je jedna věc. Vidět v rastru všemožných souvislostí, to už předpokládá studium, rozhled.

Součková tvorba se ovšem dá členit do dvou kategorií. V té první, která obsahuje práce epické, najdeme vědeckofantastické povídky i romány /Cesta slepých ptáků, Runa Rider, Sluneční jezero/, sérii Případů - a pak dobrodružné romány s fantastickou zápletkou /Krotitelé čáblů, Pevnost bílých mravenců/. Při rozboru jednotlivých knih ovšem záhy přijdeme na to že jejich příběhovitost není tak říkajíc absolutní. Autor příběh kombinuje s pasážemi výkladovými, které děj ruší jen zdánlivě, ve skutečnosti pomáhají stupňovat iluzi toho, že vnímáme věci ze skutečnosti. Tak vzniká plynulý přechod k pracím unělecko-naučným, např. Jak se světlo naučilo kreslit, Kam nedosáhne hlas, Co zavinil Gutenberg, Rakve útočí. Vnitřní odlišnost mezi těmito svazky je sice patrná, ale v zásadě je spojuje právě dovedné využití techniky montáže, důvtipné propojení obrazu a slova. Souček mobilizuje všechny dostupné prostředky, aby vytvořil dostatečně široký, prokreslený obraz určitého úseku poznání.

V sérii Případů / Případ baskervillského psa, Případ jantarové komnaty atd./ užívá takového schématu: do terénu posílá vyprávěče, který je vyzbrojen pokyny od muže dokonale s

věcí seznámeného. Ten muž je však upoután na pojízdné křeslo a může bádát jen ve svém pokoji. Redaktor, popřípadě i jeho přítelkyně, na místě činu ověřují pracovní hypotézy a pomáhají dovést případ k rozuzlení. Čtenář už předem může počítat s určitými vzorci chování jednotlivých osob, které přecházejí z knihy do knihy. Ale - jak to u seriálů bývá - schéma nevadí, umožní autorovi oživit vyprávění vtipným dialogem názorovými střety, určitou mírou bezprostřednosti.

Přitažlivost Součkových prací dokáže vystupňovat i autorův sociální či přímo politický aspekt. V Krotitelích ďáblů nechává působit tajuplnou organizaci, které souvisí s fašistickým podzemím. V Případu jantarové komnaty či v Pevnosti bílých mravenců sledujeme bývalé nacistické zločince, kteří po druhé světové válce našli tajemné kryty, odkud dále pokračují ve svém ničivém konání. Cesta slepých ptáků je z hlediska anticipačního také pozoruhodná: v této knize, psané roku 1962, Souček uplatňuje motiv, který se koncem sedmdesátých let stal dominantní záležitostí mírového hnutí, totiž neutronovou bombu a odpor proti ní. I z letmých náznaků vyplývá, že Součka neinspirují odtažitě problémy. Konflikt v Součkových knihách je většinou vyhraněné střetnutí mezi silami pokroku a silami těch, kdo se pokroku protiví.

Pro autora vědeckofantastické prózy je důležité, aby dokázal ve svých čtenářích vzbudit iluzi věrojatnosti své fikce. Tím, že uplatňuje obdobné postupy jako v uměleckonaučných knihách, Souček této iluze dosahuje. Daří se mu spolehlivě mystifikovat čtenáře, a recenzenti jeho metodu označili dokonce jako průkopnický počín. Z literárního hlediska můžeme ostatně mluvit i o apokryfu: čir jiným je Cesta slepých ptáků/ s údajnou rolí Vernovou/ nebo Případ baskervillského psa / ve vztahu k Doylově detektivce/!

Pro Součkovu epiku není příznačný jen styl oslnivé montáže. Dovede účelně využít i takové textové výstavby, jaká je charakteristická pro běžnou dobrodružnou literaturu. V Pevnosti bílých mravenců se to týká např. užití jazykových prvků včetně kontaminace řeči domorodců, angličtiny apod.

Vytváří se tak atmosféra pro dobrodružné příběhy příznačná, čtenářsky zřejmě stále působivá. Jestliže v mistrném využití těchto prostředků navazuje Souček tam, kde se uzavřelo životní dílo Běhounkovo, pak v jádře svých vědeckofantastických knih přece jen dosahuje nového kvalitativního stupně. Tady musíme mít na paměti Součkovu nejednou zdůrazňované poznání dnešního stavu sci-fi ve světě. Souček svou vlastní invencí rozvíjí právě tu v souladu, tu v opozici proti dobovým tendencím a jeho knížky dosahují značné účinnosti, aniž se autor spoléhá na pouhý vnější, či spíše vnějškový ohňostroj nápadů.

V oblasti umělekonaučné literatury pak Součkovu souhrnné usilování míří k tomu, o čem byla řeč v úvodu: chce dovést k probuzení chuť na otázky. Souček se nebojí žádných otázek a je charakteristický úryvek z Bláznivých vynálezů: "Nesmysl je starý jako člověk sám. Má důstojné dějiny a nezdá se, že by tyto dějiny měly v dohledné době skončit. Nesmysl doprovází člověka na jeho klikaté cestě věrně a neodbytně, vykukuje za velkými vynálezy, šklebí se ze stránek knih a časopisů, laškuje bez nejmenší úcty i s nejslavnějšími a nejobdivovanějšími. Je v nás a kolem nás, nejnebezpečnější tehdy, není-li včas odhalen a společnými silami vyhuben." Proto tedy pojímá autor do svého zorného pole stejně tak alchymisty jako vědce, jejichž úsilí vedlo k odhalení význačných přírodních zákonů. Zdá se, že Součkovu tvůrčí usilování - tedy nejen literární, ale i další, téměř beze zbytku vystihuje citát, který Souček uvádí na počátku své knihy Tušení souvislostí a kterým předznamenává i jeden svůj televizní seriál. Je to tato myšlenka Alberta Einsteina: "Nejkrásnější pocity vyplývají ze záhad. Jsou to pocity, které stojí u kolébky skutečného umění a skutečné vědy. Člověk, který tento pocit nezná, člověk, který už se neumí divit a který neumí žasnout je prakticky mrtvý. Je jako zhasnutá svíce."

DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ V OLMOUCI

V sobotu dne 28. března pořádal olomoucký sci-fi klub FUTURUM při DK ROH Sigma "Den otevřených dveří".

Akce se konala v prostorách Domu kultury ROH Sigma Olomouc, třída Kosmonautů 22. Dům kultury najdeme hned proti nádraží Olomouc.

Den otevřených dveří začal v 9 hodin. Prostředí v nově postavené budově bylo kulturní a příjemné. V průběhu celého dne panovala přátelská atmosféra.

Ve vstupní hale byla instalována výstava sci-fi obrazů, zejména od malířů Redka Pěničky, Karla Saudka a Theodora Rotrekla. U pultu se prodávaly plakáty. Největší pozornost však budil polský prodejní stánek, kde se shromáždilo množství zájemců. Na skladě měli plakáty, velmi dobré knihy - díla současných světových autorů sci-fi, sešity časopisu Fantastyka, sešity comicsů pro děti, sci-fi diapozitivy a mikro počítačové časopisy - nejméně 4 druhy / Bajtek, Mikrobit, IKS atd./ Nemohli jsme se ubránit určité závisti.

Když jsme sešli o poschodí níže do salónek, mohli jsme si v klubovně zahrát počítačové hry. Mikropočítačů bylo asi 10, skoro všechny z rodiny Sinclairů, pouze ojedinělý Sharp. Zde se nejvíce zdržovaly děti, které se dostavily v hojném počtu.

Ve vedlejší kinosálce probíhaly videofilmy. Byl k vidění Tron, bohužel opět německy. Potom se pouštěly grotesky pro děti, většinou Tom a Jerry. Hlavním videoprogramem byl velkofilm "V" - naštěstí v českém překladu. Jde o čtyřdílný film - na Zemi přistanou létající talíře s invazí mimozemšťanů. Tito na první pohled vypadají jako lidé a přicházejí v míru. Jak to bývá, opak je pravdou. V prvním dílu je zajímavě zobrazen vyvíjející se vztah lidí a návštěvníků, zatímco v posledním vidíme již jen vzájemné krvavé srážky. Film stojí za shlédnutí, i když v pozdější fázi jsou scény trochu zdlouhavé a stereotypní.

Mimo to se konala koordinační porada klubů. Odpoledne se

měla konat beseda se spisovateli / Neff, Veis/, tito se, bohužel, nedostavili.

Večer měl proběhnout sci-fi ples, který sliboval bohatý program, sci-fi masky, módní přehlídku - jiné atrakce. Jak to dopadlo, není mi známo. Musíme se zeptat těch, kdo večerní program navštívili.

Celkově jsme měli z této akce příjemný pocit. Pakliže má FUTURUM k dispozici takové prostory, jako jsme viděli, mohli by pořádat akce častěji.

Jana Muroňová

JEŠTĚ JEDNOU OLMOUC

Na setkání v Olomouci jsem se těšila ze dvou důvodů. Jedním z nich bylo možnost nakouknout, jak připravila Den otevřených dveří "konkurence", druhým samotné setkání se známými lidmi. Uvítala jsem i místo setkání, protože je o mně všeobecně známo, že cestování ze hranice okresu pro mne představuje téměř neřešitelný problém. Ale ohystaný ples byl pro několik mých kolegů dostatečným lákadlem, aby se vydali na cestu se mnou a nenechali mě na pospas nástrahám dlouhých cest.

Ale už samotné přivítání v místě celé akce mě zarazilo. Za to, že pršelo a já měla pokazený deštník, pořadatelé jistě nemohou. Ale když byl začátek plánován na devátou hodinu, nepochopila jsem ani já, ani několik dalších jedinců, kteří dorazili přesně na zahájení, proč jsou najednou vybízeni, aby opustili halu a čekali venku. Přitom uvnitř pobíhalo dost a dost lidí, kteří k Futuru nepatřili, čili se jen těžko dali zařadit mezi pořadatele. Deset minut čekání jsme přežili, ale pak jsme tedy čekali fanfáry, fábory, prapory, hudbu, pio nýry. Zkrátka zahájení velké oficiální akce. Nedělo se nic. Byli jsme opět vpuštěni dovnitř, aniž by se uvnitř cokoli

změnilo. Snad byly udělovány ještě poslední pokyny, nevím, ale proč takto?

S Jitkou jsme tedy opět vešly a koukaly. Prohlédly jsme si výstavu obrazů i prodejní stánky. Tajn. U pořadatelů jsme se poptaly na ubytování a další organizační záležitosti. Bylo nám sděleno, že noclehy budou až v poledne a vizitky pro hosty zatím nejsou. Prý později. Dobrá. Nahlédly jsme do programu a šly dále obhlížet terén. Prostředí bylo příjemné a útulné a po trojím zabloudění a dvojím konfliktu s pořadatelem, kteří stáli na schodišti pět metrů od sebe a nezávisle na sobě kontrolovali vstupenky, jsme se pohybovali budovou stejně suverénně jako domácí.

Hrátky s počítači a video už popsala ve svém článku doktor ka Muroňová. Jitka, Pavel a já jsme se rozhodli pro přednášku Theodora Rotrekla. A dobře jsme udělali. Vyslechli jsme výklad o vývoji výtvarného umění se zaměřením na SF, pak odpovědi na otázky posluchačů. Myslím, že celá akce dopadla výborně.

Přestávky na oběd / z vlastních, totiž z Jitčinyých zdrojů, jsme využili i k jiným věcem. Například k zjištění, že vizitky pro hosty už nejsou. Ubytovaní však bylo, tedy jsme se přihlásili. Ale achich ouvej. Na pozvánce byly uvedeny ceny poněkud lidovější než je devadesát korun za jednu noc! Ale co by nadšený scifista neobětoval pro možnost být přímo v centru dění, že! Zaplatili jsme a byli rádi, že nemusíme v noci bloumat Olomoucí a hledat nám určený hotel.

Pohovořili jsme se známými i neznámými, kteří se v hale vyskytovali a těšili se na bohatý program odpoledne. Jitka byla především zvědavá na poradu zástupců klubů, protože nic takového zatím nezažila. Pavel ani já jsme neměli chuť její nadšení mírnit. Jen ať se přesvědčí sama. Pro jistotu jsme ji v určenou hodinu doprovodili na místo činu, abychom jí, nezkušené, objasnili mnohé záhady, které našim očím zkušených harcovníků nezůstaly utajeny.

Místnost byla nabita. A nevětratelná. Elán scifistů však taková maličkost nemůže zbrzdit. Tentokrát, díkybohu, odpadlo sáhodlouhé představování jednotlivých klubů. Stejně vět-

šinou jezdí stále stejní zástupci - na novačka se každý vrhne hned po jeho objevení. aby zjistil, jestli někde nevznikl nový klub.

Poradu zahájí Zdeněk Rampas. Proti jeho "kšeftu" s grafikami T. Rotreklou protestovali zejména lidé, kteří měli možnost vybrat si předem a v klidu za zavřenými dveřmi!!! Seznam akcí na tento rok koloval rovněž s litografiemi a tím pádem nedošel u mnohých zaslouženého zájmu.

Handrkování o tom, jak se bude jmenovat celostátní setkání SF v příštích letech, mě donutilo k nepatřičným poznámkám, které vyprovokovaly Egona Čierného k tomu, aby na ně navázal. Celá debata se tím zvrhla k tahanicím o myši ohlup. Hlavní snad je, aby se setkání uskutečnilo. Jestli to bude Parcon, Pracon nebo narcon, to není podstatné.

Jitka tiše valila oči. V okamžiku, kdy jsme se dozvěděly, že příští koordinace bude v Košicích, jsem tiše zaúpěla i já. Ponechaly jsme Pavla osudu a vzdaly to. Tam jsme přišly o krásný moment, kdy se hlasovalo, jestli se bude hlasovat hned nebo až potom. O čem se mělo hlasovat mi do této chvíle není jasné.

Setkání se vzácnými hosty - Ondřejem Neffem a Jaroslavem Veisem - slibovalo být zlatým hřebem celého dne. Hosté se nedostavili, ze zlatého hřebu sešlo. Ale další program, kterým byla poezie ve sci-fi nebo snad sci-fi v poezii, byl velice pěkný. Osvěžil ducha a po jeho skončení jsme chtěli i tělo osvěžit douškem kávy. Bylo nám sděleno, že bufet bude v provozu od 17.00. Nebyl. Po půl hodině čekání na stanovenou dobu jsme byli opět vyhnáni. Ne sice na mráz, ale do deště. Chápu, že v hale už probíhaly přípravy k večernímu plesu. Ale kdyby pořadatelé nelákali vidinou kávy, mohly jsme s Jitkou vyrazit za kýženým moken do ulic Olomouce dřív a nemusely pak zmeškat zahájení plesu.

I bez nás dvou zahájení proběhlo bez závad a nálada byla výborná. Pouze při módní přehlídce, kdy všechno mimo předváděcí rampu tonulo v šeru, jsem utrpěla šok. Zapomněla jsem, že se nalézám na sci-fi plese. Když za mnou kdosi promluvil

a já při ohlédnutí sáhala do mimořádně řádné fyziognomie jakési příšery, neubránila jsem se vyjeknutí. Ale jinak to bylo prima.

Mohlo by se zdát, že jsem na celé ukon viděla pouze její nedostatky, ale není to pravda. Kdo mě zná, ví že ráda přeháním. Chválit tedy raději nebudu. Stejně byste mi nověřili. Ale pokud bude FUTURUM pořádat ples i příští rok, určitě po jedu zase.

Hana Pěchulová

L Í B Í N E L Í B Í L Í B Í N E L Í B Í L Í B Í M

ŠVEJDA, Jiří

Ve vrcholu pyramidy. 1.vyd.

Severočeské nakladatelství 1986. 205 s.

Náklad 60 000 výt.

Jiří Švejda, známý a ostřílený autor románů sám ve své sbírce předkládá jedenáct povídek, z nichž mnohé více či méně zabíhají do sci-fi. Výlet autora na pole povídky na mne nezapůsobil příliš příznivě. Všeobecným záporným rysem, který prolíná všemi povídkami, je přílišná jednoduchost při vykreslování hlavních postav příběhů. Jakoby vše kouzalo po povrchu lidské psychiky.

Zvláště patrné je to v prvních dvou povídkách - v titulní Ve vrcholu pyramidy a v Hanebevstoupení doktora Roberta Najmana. Hlavní hrdiny zde autor popisuje velmi ploše coby malo měšťáky, kteří si zakládají na svém bohatství a na svém "já" Ani vypjatá situace je nepřinutí k jiným myšlenkám. Je škoda, že se autor nepokusil z této psychologicky zajímavé situace / ohrožení života/ vytěžit mnohem hlubší úvahy. Podobně se mi jeví Karel Frydrych z povídky Déjavu. Je to člověk

posedlý kariérou. Po autonehodě, při níž je zčasnělivě zraněna mladá stopařka, mu sice nejde o život, ale ohrožení kariéry se zdá být stejně děsivé. A přesto je znám prezentován podobný povrchní způsob myšlení.

Trochu zázračný je také návrat Mírka z hlubin deprese k životnímu optimismu v povídce Po podzimu musí přijít jaro i zmoudření Pavla Fialy, který najednou pochopí podvodný systém práce ve velkých podnicích a i když ztrácí velmi výhodné místo, vrací se do své poctivé továrničky na hlavolamy / povídka Tíha/. Zajímavější se mi jeví povídka Belirium Tomáše Vargy. I její konec je však příliš otevřený a vyznění uniká do ztracena.

Rozpaky ve mně vyvolávají povídky Indiáky hříbek a Zlaté opojení. Postavy a vztahy mezi nimi jsou na realistickou povídku příliš pokriveny a na satiru či parodii příliš reálné. Podobně je tomu i s pointou povídky Poslední přání. Vše zůstává někde v půli cesty

V povídce Okultista chybí překvapivější pointa. Celý děj spěje k něčemu, co se nakonec nekoná.

Na závěr jsem si ponechal jedinou povídku, zcela věnovanou sci-fi. Námět sice není původní - známý spisovatel si vytváří pro svou novou knihu teorii o nepozemském původu některých mladých génů. V noci ho pak přepadnou nímozemšťané, protože odhalil jejich záměry. - Při lepším zpracování by snad nápad nevyzněl tak otřele. Zbytečně dlouhá první část povídky se zabývá čtenářskou besedou - teprve v druhé části je vychrlen samotný nápad.

Mám pocit, že nejenom u této, ale u většiny povídek, nedostal autor z nápadů / ne geniálních, ale mnohdy zajímavých / ani část toho, co při svých zkušenostech mohl. Schematicnost postav bez snahy je vykreslit plastičtější /vždyť nikdo není jen černý či bílý/ vyvolávají pocit stereotypu.

Samozřejmě, předkládám zde svůj osobní názor, jež si nedělá nárok být odbornou kritikou. Úsudek si každý může po přečtení udělat sám.

Pavel Stanke

L Í B Í N E L Í B Í L Í B Í N E L Í B Í L Í B Í N

Martin M I L I C H

GRAVITAČNÍ STOLETÍ

/ Věnováno Monice K., vyslankyni Země v souhvězdí Blíženců /

Takové horko, jako v létě loňského roku, nepamatoval žádný ze starousedlíků. Hlavně v červenci. Už tři týdny nezapršelo a zemědělci se pomalu začínali loučit s úrodou. Celé město se žíznivé a propocené přesouvalo každé odpoledne na koupaliště, aby se tam potilo a žíznilo ještě víc ve frontách na pivo.

Měl jsem tenkrát novou známost. Jmenovala se Monika a měla krátké černé vlasy a nejhezčí důlky na lících, které jsem kdy viděl. To je taky důvod, proč jsem se o "Objevu" dozvěděl tak pozdě. Seděli jsme zrovna spolu v hospodě "U bílého lva", zmoženi vedrem, já před sebou pivo, Monika ledovou sodovku. Moničini rodiče odjeli na čtrnáct dní do NDR a dnes jsme měli před sebou svou první společnou noc.

Právě jsem zaplatil, když na mne zavolaal od vedlejšího stolu náš soused, pan Libich, abych prý mu vysvětlil, na co bude dobrý ten nový americký vynález, co ho jsou plné noviny. Podíval jsem se na titulní stránku našich okresních novin, které ležely na stole.

"GRAVITON přestal být fantómem!"

"Gravitační částice potvrzeny na Coloradské universitě v USA." "Podívejte se, pane Libich, to znamená, že se už nebude muset tahat s bedničkami rajčat, protože nebudou nic vážit. Vlastně hmotnit..."

"Že nebudou nic vážit...? podíval se na mne nedůvěřivě.

"Ano, zapnete si takový šikovný přístrojek z Japonska a rajčata ztratí hmotnost. Ale kromě toho stoupne náš "kurs" ve Vesmíru. Konečně se s námi budou chtít bavit. Jako rovný s rovným! I přes propast světelných let!" zažertoval jsem.

Nechal jsem zamyšleného zelináře nad novinami a zvětřalým pivem a utíkal za svým "Velkým Objevem". Venku jasně svítí.

ly hvězdy a slibovaly, že noc bude krásná a dlouhá.

Naše první noc Gravitačního století!

Na astronomické měsíční základně Giordano Bruno zářily hvězdy ještě silněji než na Zemi. Paul Bryan, spojovací operátor, právě vystřídal svého kolegu z ranní směny. Pohledem zkontroloval displeje a zasedl před ovládací pult hlavního radioteleskopu. V té chvíli mu v hlavě explodoval granát. Strhl si sluchátka z uší.

Ze všech rádiových směrů přicházely signály, na obrazovkách počítačů se objevily nesrozumitelné symboly. Vesmír přivítal svého nového rozumného bratra.

Milan VERNER

TRÁIDA SPECIAL

"Ještě jednu rundu. a pak už jen na vlastního
"To víte, kluci, syn se musí oslavit."

Od stolu se ozval souhlasný hlas. "Seš kanón," řekl Vašek. "Já vím, co takové písňce obnáší." Měl pravdu. Do včerejška byl z naší party jediný, kdo měl dítě a tím víc jeho uznání těšilo. Vrchní přinesl pět velkých sklenek a významně se podíval na moji kreditovou knížku. Dnes mi to bylo jedno. Měl jsem ji naditou mimořádnými poukázkami. Vyndal jsem šest kupónů. "Dejte si jednu na mě," nabídl jsem mu velkoryse. Celý se rozzářil. "Díky." Sklonil se ke mně a tiše zašeptal: "Sedněte si k trojce, ta je hluchá."

S pochopením jsem na něj mrkl, pozvedl sklenku a zahlaholil: "Tak na zdraví mého syna! Ať mi dote k radosti a ke spokojenosti moudré populační komise."

Přesedli jsme si k třetímu stolu a pokračovali v pánské jízdě. Byli jsme dost rozparádění, když se na mě Papan obrátil: "Slyšel jsem, že pořídít si dítě dá pěknou fušku?"

"Jo. Odbor regulace porodnosti v poslední době dělá děsné ciráty. Těch žádostí a povolení! Strašný," ušklíbl jsem se při vzpomínce na kalvárii, kterou jsem musel podstoupit.

"Máš pravdu," souhlasil Vašek. "Já to tenkrát málem vzdal, nebýt ženy. Jenomže Božka byla touhou po dítěti přímo posedlá."

"Ta moje by chtěla holčičku, ale já si netroufám. Co zpřísnilí výběrové řízení, je to moc těžký," postěžoval si Karel a Luboš jen rezignovaně mávl rukou.

Dobrá nálada se vytratila. Kamarádi seděli jako zmoklé slepice a trochu obdivně, ale hlavně závistivě se dívali na mě, co by novopečeného otce, Chápal jsem jejich obavy a bylo mi jich líto.

"Poslyšte, kluci, já vám řeknu, co vás čeká, když si ženská vezme do hlavy, že chce dítě." Tato vzpomínka mě natolik rozrušila, že jsem znovu objednal.

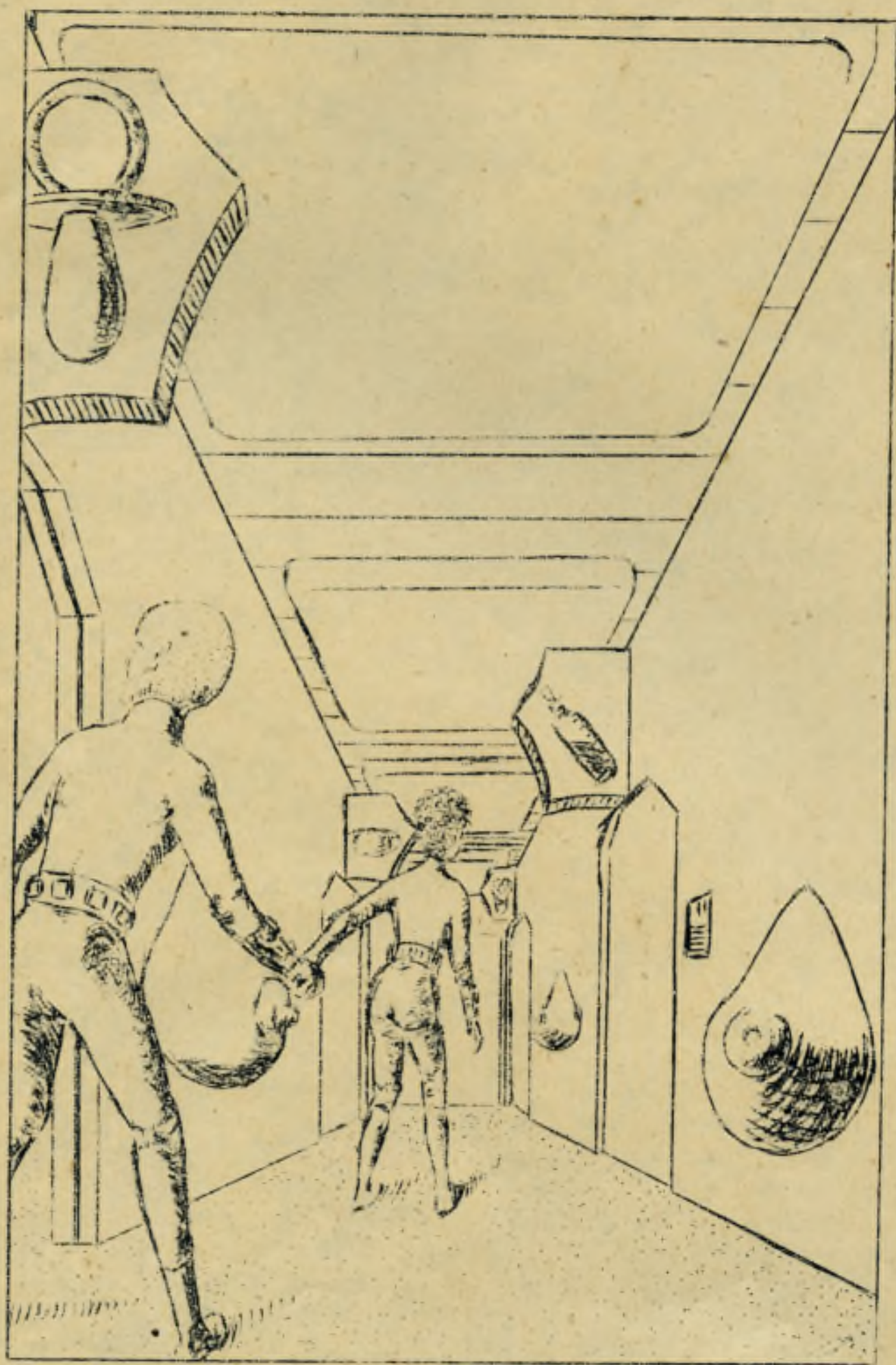
.....
 ... "Zítřka tě čekají na odboru regulace porodnosti," postavila mě manželka před hotovou věc.

"Ale já přece..." koktal jsem zaskočený nečekanou zprávou.

"V osm," řekla hlasem, který nepřipouštěl žádný odpor. Když viděla moji rezignaci, přitiskla se mazlivě ke mně. "Ty to dokážeš, žádný strach."

Měl jsem sice pochybnosti, ale pod polibky jsem tál jako vosk. Nemůžu přece zklamat její důvěru. "To víš, že to dokážu," řekl jsem rozhodně.

Ráno jsem si oblékl parádní oblek a s tlukoucím srdcem se vydal do jámy lvové. Včerejší rozhodnost se pomalu vytrácela. Musel jsem obejít plno kanceláří, vyplnit spoustu lejster, než jsem mohl před komisí přednést svou žádost. Následoval důkladný křížový výslech, s ním rostla haldy spisů, kterou hude potřeba vyplnit, nechat schválit a hlavně sehnat další doporučení. "Je toho nějak moc," vzdychl jsem si, naneštěstí hlasi-

tě.

"Co byste nechtěli!" utrhla se na mě pracovnice populační komise. "Mít dítě je velká zodpovědnost a společnost uděluje takové právo jen zdravotně i morálně zdatným občanům. Je to pro vás čest, že jste dostal doporučení k naší komisi."

"promiňte, já vím." Byl jsem červený jako rak a v tu chvíli jsem si připadal strašně provinile.

"Dítě chce každý, ale něco pro něj udělat, to se nechce nikomu," pokračovala Xantipa za stolem. "Inu, mužský!"

Psychicky zdeptaný, ukládal jsem spisy do tašky, neustále sledován ostržím zrakem pobouřené úřednice, která mě bez přestání mentorovala: "Řádně vyplnit, zajistit si osvědčení a potom se dostavíte na psycho-testy! Tam už bude záležet jen na vás!"

Poděkoval jsem, rychle vypadl a za dveřmi si zhluboka oddechl. To jsem ještě netušil, co nás čeká dál.

V příštích dnech jsme s manželkou absolvovali úmorné turné po různých institucích. Nejdůležitější pro nás byly výsledky z genebanky. Naštěstí dopadly lépe, než jsme čekali. Když nám sdělili, že můžeme mít dítě, a dokonce třídy speciál, manželka se radostí rozbřečela. Taková nečekaná šance! Speciál má lehčí život. Je předurčený na vedoucí místa, s vyšším platem a bonovým zvýhodněním. Jistě, existuje i třída génus, ta je vyšší, ale víte kolik se v ní rodí dětí? Málo! Moc málo. Takové výjimky si genobanky pipalají v optimálních podmínkách.

Nás ovšem ještě čekaly adaptační testy. Museli jsme v nich obstát, jinak by celé naše snažení bylo na draka. Studovali jsme odbornou literaturu a zpovídali známé, kteří se nedávno stali rodiči. Než se před námi začali zamykat, získali jsme alespoň část potřebných informací. Přesto, když nás pozvali na psychooddělení, byli jsme oba značně rozrušení. Testy trvaly týden a dělali jsme je každý zvlášť. Žádná pomoc, žádná rada. A co si na nás vymysleli, bylo pravé peklo.

Dostal jsem sto základních bodů a za každou chybu se nějaké strhávaly. Pokud jsem chtěl jako nastávající otec obstát, muselo mi jich zbýt nejméně 86.

Hned první ztrátu, dva body, mi udělalo špatné přebalování, ale to se časem poddalo. Mnohem horší bylo vstávání. Nahraný pláč mě budil v nejnepříjemnější hodinu a bodovala se nejen rychlost, ale dokonce záleželo i na intonaci hlasu, s jakou promlouvám na robě. Další tři body byly v háji, a navíc jsem se celý týden pořádně nevyspal. No, a pak přišel bombónek. Zkouška odolnosti na zápach. Pánové, já dělám v syntetických bílkovinách a tam také nevoni fialky, ale to, čím nás tady obšťastňovali, se nedá s ničím srovnat. To byl tak příšerný smrad, že slovo zápach by bylo nemístnou lichotkou. Zkažená syntvejce jsou proti tomu jemnou kolínskou. Když mi ten odér pustili při jídle, byl jsem na umření. A to mě ještě čekalo mytí zanřádné figuríny. Nejraději bych to vzdal. Ztratil jsem osm bodů a pět kilo k tomu. Poslední bod mi strhli za to, že jsem nedělal dost něžně ťu, ťu, ťu a ňu, ňu, ňu. Vešel jsem se do limitu s odřenýma ušima. Manželka dopadla podstatně lépe, ale ženské to mají dané přírodou.

Jakmile tohle mučení skončilo, pozvali všechny úspěšné adepty na pohovor. Mluvili o velké cti pro nás a hlavně vychvalovali zákon o regulaci porodnosti. Podepsali jsme závazné prohlášení, že budeme dítě řádně vychovávat ... a podobné věci. Slavnostně nám předali identifikační karty našich budoucích potomků a tím to celé skončilo. Pak už jsme jen netrpělivě čekali na oznámení z inkubační jednotky, že si máme přijet pro dítě.

.....

Vyndal jsem fotografii svého syna. "Tak se, hošani, podívejte, není to fešák?!"

Fotka kolovala za obdivných povzdechů. "Však ten můj se má taky k světu," ozval se Vence žárlivě a cpal nám fotku svojí ratolestí pod nos. Porovnávali jsme oba naháče. Chlapí na tyhle věci nemají ten správný pohled, ale i tak kamarádi uznali, že můj synátor má pěknější pleť. Vzal jsem fotku, pohládl na ní kluka po nahém zadečku a s pýchou jsem řekl: "To víte, pánové. Speciál je speciál. A jemu ta modrá barva náramně sluší!"

Vítězslav Š I G U T

TLAKOVÁ VÝŠE MOHLA BÝT VYŠE

Za okny se ozvalo šumění dešťových kapek. Sem tam některá hlasitěji klepla na okenní římsu.

Podvědomě vyhlédl ven. Byla už tma. Podíval se na hodinky. Bylo půl jedenácté a dvacet sedm sekund. Pomyslel si, že už tam vlastně šumí skoro půl minuty. Vždyť to tak naprogramoval. Každou noc děšť od půl jedenácté do půlnoci přesně a zbytek dne pěkně. Ještě že si ten aparát přivezl. Byl se svým létem celkem spokojen.

Zaklapl kníčku a hned ho napadlo, že se nepodíval na stránku. Bude ji muset zase hledat. Cestou do ložnice ho snad už po sté napadlo, že s těmi dráty v garáži musí už konečně něco udělat, nebo se do nich jednou zmotá a stane se ještě nějaké noštětí.

"To nám to ale dnes pečeéé, žeeé, pane doktorééé," zaječela stará Macháčková přes plot na křiklavě oranžové lehátko na trávníku sousedovy zahrady. Nad lehátkem se vznášel s rozplýval líný oblak modravého dýmu.

Lehátko vyrušené ze svého klidu sebou nebezpečně trhlo. Rozvrzalo se, rozkašlalo, rozchrčelo a začalo se celkem věrohodně dusit. Nakonec se s třeskotem rozložilo a splynulo s terénem. Nad trávníkem se tím pádem vypínalo do výše dobrých šesti decimetrů krásně kulaté břicho v červené flanelové košili.

Teď už se nedusilo lehátko, ale červené flanelové břicho a plácalo kolem sebe krátkýma taktěš flanelovýma buclatýma ručičkama a nožičkama v medově hnědých manšestrácích a černými přistříhnutými gumáky.

"Co to tam dělášáátééé? Nechcetééé pomóóóóóc?" zaječela znovu Macháčková.

Břicho mělo šok.

"Sakra, do prdele," vykašlala temně rudá hlava, tvarem a

hlavně barvou pleše zjevně patřící k flanelovému břichu.

"Jááá už jsem myslelääá, že se vááám něco stalóóó," řvala pořád přes plot.

Konečně se flanelové břicho ulidnilo, přestalo se dusit a učinilo několik marných pokusů o zaujetí důstojnější polohy. Po delším zmitání, které ze všeho nejvíce připomínalo velmi odvážné kreace a ukázky Break dance sem tam stříknutého epileptickým záchvatem, bylo úsilí odměněno úspěchem.

Rudá kulatá hlava bručela něco o tom, že nějakou bábu bude muset zaškrtit dříve, než ho přivede sama do hrobu.

Mezitím si stará Macháčková myslela něco o neohrabaném a nepraktickém doktorovi, který neumí vyléčit ani pitomou rýmu. Nikdy by její mozeček nemohl pochopit, že člověk zabývající se výzkumem počasí může být taky titulován jako doktor.

Červená kulatá hlava se konečně obrátila k původci svého šoku. Zasáhl ji však další šok. Stará Macháčková se prodírala porostem živého plotu k sousedovi. Koře zapraskaly. Zůstal v nich průchod jako na sloní stezce v buši. Doktorovi se dělaly barevné šmouhy před očima.

"Co se vááám stalóóó?" hulákala mu teď přímo do ucha. Nez-mohl se na žádný odpor a jen chabě lapal po dechu, nečež po-malu přestával vnímat okolí. Řev Macháčkové k němu doléhal jako hukot lokomotivy na vzdáleném nádraží.

Stará Macháčková pomalu přestávala řvát a hleděla na nepřítomný výraz v doktorově tváři. Napadlo ji při tom, že asi o něčem přemýšlí, ale znepokojoval ji ten připitomělý úsměv. Chvilí rozhazovala rukama, znovu se rozhučela a pobíhala přitom kolem nehybné postavičky. Avšak jediným výsledkem celého jejího počínání bylo prohlubující se devastace sousedovy zahrádky, doprovázená ohlušujícím hučením a kvílením.

Maličký mášestrákov flanelový doktor se pohnul a jako ve snách šel zocelit prulom v živém plotě. Marně. Nešlo to. Tři keře měly nenavratně charakter rozházeného a dobře nalámaného klestí pro ovop.

Zemyslel se. "Kde se to tu vzalo? Tolik roští! Čím to, že není slyšet žádné ptáčky zpěváčky? A kde se tu vlastně bere ..

hukot, řev a kvílení? A co tu, sakra, dělá ta kráva Macháčková? Do prdele! Ona mi tu ještě zase něco zničí!" probíhalo velmi pomalu v mozku kuleťaté červené hlavy.

Najednou se v ní rozsvítilo. "Ne, zničí! Ona už ničí!"

"Tak to teda ne," zařval doktor a vyrazil proti té krávě. Když probíhal kolem keře růží, zrádná větévka se mu výhonkem pro to uzpůsobeným zachytila v té části těla, kterou vzadu zakrývaly menšestráky. "K...ááá," jeho vlastní hlas ho docela probral. Ani ho nenapadlo, že to slovo taky zná. Teď konečně dostatečně rozzuřen letěl proti té krávě a řval výrazy, o jejichž existenci neměl ani potuchy.

Stará Macháčková neváhala. Po vzoru statečného a odvážného toreadora v posledním okamžiku uskočila. Zaječela a vyrazila vpřed do průlomu, který předtím vytvořily její více než bohaté padesátileté vnady.

Keře opět zapraskaly. Průlom se zvětšil o další hromadu klestí. Malý rozzuřený býk ztratil z dohledu původce svého utrpení a pomalu se uklidňoval.

Doktorova zahrádka nevydržela básnění obou živlů a připomínala spíše skládku smetí v zahrádkářské kolonii. Doktorův pohled pomalu systematicky přejížděl torzo svého zeleného majetku. Nakonec spočinul na troskách oranžového zahradního křesla.

Najednou si vzpomněl, že stará Macháčková řvala něco o dnešním pěkném počasí.

"já ti dám pěkně, to se budeš teď divit, jak bude pěkně!" a zlostně zamířil do garáže. Vztekle trhnul klikou a křídlo vrat ho zasáhlo ozdobným kováním do flanelového břicha. Hekl a bojovná nálada v něm jen vzrostla. Vtrhnul dovnitř a oslepen naprostou tmou vrazil kolenem do skříně s nářadím. V obou zadunělo. Vztekem ani necítil bolest. Tma postupně zřídla v šero. Vzadu v rohu uviděl konečně svítit červené oko přístroje. Jako tank se valí k němu a nedbal o to, že zakopává a kope do knystrů, kbelíků, plechovek a dalších nástrah, které jako by tu čekaly jen na to, aby se mu mohly postavit do cesty.

Vtom ho něco šlehlo do tváře. Znovu. A znovu. A zase.

"To jsou ty zasrané dráty," napadlo ho. Všechny odhrnoval, ale jeden se mu zvlášť citelně zařízl do druhé brady. Sprostě zaklel, chytil ho oběma rukama a energicky trhnul.

Červené světýlko zamrkalo a změnilo barvu, přes oranžovou, žlutou, zelenou, bílou až na modrou.

Venku se začalo prudce ochlazovat. Zdvihl se vítr. Sílil a rval listí i s malými větvičkami ze stromů. Setmělo se hustými černými mraky, z nichž se sypaly obrovské krásné vločky a jako bílá deka přikrývaly všechny zahrádky a domky.

Takové léto ještě stará Macháčková nezažila.

Ve čtyřech pokračováních bude se souhlasem autorky v Labyrintu uvedena rozsáhlejší povídka Evy Kačírkové "Věž". Protože / pokud je nám známo / se autorka detektivních povídek touto prací v žánru SF představuje poprvé, chceme čtenářům našeho fanzinu přiblížit její dosavadní tvorbu. Následující údaje jsou převzaty ze Slovníku české literatury 1970 - 1981.

Eva KAČÍRKOVÁ

26.1.1937 Olomouc

Dívčím jménem navrátilová. Po studiích na jedenáctileté střední škole /maturita 1955/ a na přírodovědecké fakultě v Olomouci /obor biologie, chemie; promovaná pedagožka 1959/ učila 1959 - 1962 na základních devítiletých školách v okolí Olomouce. 1962 - 1963 pracovala jako laborantka, později byla s různými přestávkami zaměstnána jako písarka, referentka a jako administrativní pracovnice. Od r. 1973 se profesionálně věnuje literatuře.

Publikuje od 70. let v čas.: Svět práce, Vlasta, Květy, Čs. voják, Pionýr, Ohníček a v magazínu Interpress. Od r. 1971 spolupracuje s režisérkou V. Chytilovou; jejich nerealizovaný scénář Jak se státi tatínkem se stal východiskem filmu

Panelstory/1980/, v němž autorka vytvořila jednu ze stěžejních rolí. Přispěla do sbírky Kapitán Exner uvádí /1976/.

Prvotinou Masožravé rostliny, složenou ze sedmi povídek, se Kačírková představila jako autorka poutavých psychologicky motivovaných detektivních příběhů, v nichž se vypravěč ujímá objasňování případu. Pro celou její další detektivní tvorbu je charakteristický kratší literární útvar, reálně vystižené současné pracovní a společenské prostředí, v němž se zločiny odehrávají, zápletky s překvapivým zvratem, rychlý spád děje, promyšlená kompozice, ironické postřehy, vtipné dialogy, využití slangu a žargonu.

Eva K A Č Í R K O V Á

VĚŽ

Část první.

Věž stála na hřebeni hory, jejíž západní úbočí prudce spadalo k řece. Nahé, šedohnědé skály byly zbrázděny hlubokými průrvami, v nichž živořila skromná vegetace. Z této strany byla Věž zcela nepřístupná. Existovala ovšem jiná cesta, otevřená pouze občas pro zasvěcené.

Obyvatelé Města nevěděli, že Věž byla před dávnými časy postavena o hodný kus jižněji. Při posunu horských pásem, k němuž došlo při VPN, nespadla, /tak kvalitně stavěli Předchůdci/, ale přemístila se na vrchol té skály nad řekou. Obyvatelé se domnívali, že tam stojí odedávna.

Věž byla celmi vysoká. Měla tvar šestibokého, ze dvou stran zmáčklého hranolu. Tyčila se nad údolím řeky jako hrozivý, kostnatý prst. Obyvatelé si však již na ni zvykli. Připomínala se jim pouze jednou ze dlouhé období, jehož trvání nedovedli předvídat. Záleželo na mnoha faktorech, které neznali ani zasvěcení. Například na počasí.

Ta chvíle se vždycky ohlásil drsným zvukem, který pronikl i silnými zdmi Města. Oslnění Obyvatelé viděli, jak se na vrchol Věže snášejí různobarvná světla. Pak celá Věž vzplanula pronikavým jasem.

Poté Zasvěcení opustili Město. Obyvatelé je provázeli až k tajemné skalní chodbě, v níž Zasvěcení zmizeli. Obyvatelé mávali prapory a zvedali standarty, jejichž nápisy prosily Božstva, s nimiž se Zasvěcení měli zakrátko setkat, o mimořádnou přízeň. Občas se nějaký fanatik vrhl do řeky, omývající jednu stěnu skály, ale beznadějně utonul v divokých vlnách. Štědrost Božstev to však nijak příznivě neovlivnilo. Asi si nepotrpěla na hysterické oběti.

Mimochodem, Obyvatelé si svých nedochvilných Božstev nijak zvlášť nevážili. Považovali je za lakotná a sobecká. Disciplína však byla tak pevná, že nespokojenost se prozatím projevovala jen neškodným reptáním.

Město leželo na východním břehu veletoku, valícího své vody od jihu k severu. Na rozdíl od měst našeho věku bylo členěno spíše vertikálně než horizontálně. Byla to v podstatě obrovská krychle, zbudovaná z mohutných pískovcových kvádrů a vyzdobená překrásnými monumentálními skulpturami, které vzbuzovaly posvátnou úctu již mnoha generací Obyvatel. Město zde stálo celé věky. Jeho původ znala pouze nevelká skupina Zasvěcených a toto tajemství přísně střežila. Žádný příslušník prostých vrstev si nedovedl představit sílu a prostředky bytostí, které dokázaly Město vystavět a tak dokonale je opevnit.

Město se nemuselo obávat útoku jiné civilizace na stejném nebo vyšším stupni vývoje. Široko daleko žádná taková neexistovala. Mohl by je ohrozit pouze zásah vyšší moci. Avšak Božstva v průběhu věků Obyvatele přesvědčila, že jsou jim nakloněna. Obyvatelé si byli jistí přízní Božstev a zcela důvěřovali jejich ochraně.

Město bylo uzavřeno do soustavy dutých trubek z velmi tvrdého kovu. My bychom je asi nazvali lešením, ale tento termín Obyvatelé neznali. Vzdělání širokých vrstev nepřesahovalo úro-

veň spíše podprůměrného žáka osmé třídy. Byli však manuálně zruční a díky bohatým a snadno dostupným zdrojům surovin si žili na nezasloužené vysoké úrovni. V příjemném podnebí se čtyřmi ročními obdobími, nevyznačujícími se žádnými extrémy, pěstovali veškeré plodiny, které potřebovali k obživě. Nevládli sice žádnou zemědělskou mechanizací, ale pracovních sil byl nadbytek a průmysl je neodčerpával v takové míře, na jakou jsme zvyklí.

Je třeba podotknout, že výrazy "suroviny" a "průmysl" jsou značně nepřesné. Obyvatelé využívali již hotových materiálů, které v hojné míře těžili - či spíše sbírali - na nevyčerpatelných nalezištích Zakázaného území. Papír, textil všeho druhu, kovy všech vlastností, plastické hmoty, chemikálie a léčiva, sklo, porcelán, kamenina zde čekaly pouze na to, aby byly naloženy, přepraveny a zpracovány do nových tvarů. Pravda, některé z těchto hmot podlehly od VNP zkáze, ale bez těch se konec konců dalo obejít.

Hlavním problémem Obyvatel Města byl nedostatek energie. Dovedli ji produkovat pouze na základě principů mechaniky a to ještě, vzhledem k svým omezeným fyzickým možnostem, pouze v nejnutnější míře. Proto také uměli opracovávat některé materiály způsobem, vžitým spíš v manufakturách.

Přesto Obyvatelé dokázali uzpůsobit Městem založené dávno před VNP, svým potřebám. Kdyby tušili, k jakému účelu bylo původně zbudováno, byli by hrdi na svůj um a důvtip. To však bylo známo jen Zasvěceným, kteří si to nechávali pro sebe. Stejně tak udržovali mýty kolem VNP - Velké Nukleární Pecky / prostřední slovo bylo zakázané/. Vysvětlovali ji zá-
sahem rozhněvaných Božstev proti vzpurným a zpupným Předchůdcům. Byla to mnohostranně použitelná výstraha.

I ta nejjednodušší společnost má své ideology a vládcy. V téměř osmitisícovém Městě představoval první vrstvu třicetičlenný sbor Zasvěcených. Byli to vesměs starci, nesmírně zkušení a poučení, udržovaní při síle prostředky Obyvatelům nedostupnými. Dbali na dodržování zákonů, daných Božstvy, ur-

čovali styl života Města, zásady a způsob hodnocení zásluh. Sami však neodměňovali a netrestali, výkonnou moc odevzdali do rukou Vyvolených.

Vyvolené byla skupina žen, vybíraných dle rozhodnutí Zasvěcených. Doplnňoval a omlazoval se dle jistých pravidel, která Zasvěcení dovedli v případě potřeby elegantně obejít. Někdy k tomu bylo zapotřebí značné rafinovanosti, neboť hlavním kritériem výběru byla tělesná výška. Vyvolené musely nejméně o dva až tři centimetry přesahovat výškový průměr Obyvatel.

Tím jsme se dostali ke kořenům tragédie vysoce organizované a materiálně dobře zajištěné civilizace Obyvatel Města: byli prostě mrňaví. Stavbou těla a zručností stejně dobře vybavení jako člověk dvacátého století, dosahovali výšky sotva osmi až devíti centimetrů. Veškeré bohaté technické dědictví po Předchůdcích jim nebylo k ničemu, protože je nedovedli fyzicky ovládat. Všechny zdroje energie se v den VNF vypařily. Na celém obrovském území zbyla pouze hrstka živých bytostí, uzavřená v již zmíněném objektu, izolovaném klecí překvapivých vlastností. Nepřežila sice bez úhony, ale místo zručných mutací, prorokovaných pesimistickými vědci, byla postižena jen miniaturizací živých organizmů. Naneštěstí pouze jich. Veškerá technika, všechny předměty denní potřeby zůstaly v původní, nyní relativně až dvacetinásobné velikosti.

Složení té původní šťastné skupiny bylo bohužel dost málo rozmanité. Z dvanácti set třicetičtyř jedinců bylo asi pět procent inženýrů a průmyslováků převážně stavebního zaměření. Zbývajících devadesát pět procent se skládalo ze zedníků, tesařů, železářů, topenářů, instalatérů, klempířů, zámečníků, elektrikářů, truhlářů, natěračů a uklízeček. Tyto profese měly nesmírný význam pro prvotní uzpůsobení Města, avšak později se projevil citelný nedostatek dalších oborů.

Humanisté zde byli pouze dva, estetik a kunsthistorik, ve změněných podmínkách - jako ostatně v každých - pramálo užiteční. O to více chyběli fyzikové, chemici a vůbec vědci všech oborů.

Ženské pohlaví bylo zastoupeno pouze asi osmi procenty. Tyto ženy, naštěstí vesměs zdravé a v produktivním věku, se obětavě snažily, aby se skupina početně neztenčovala, ale pozvolna, leč plynule vzrůstala.

K miniaturizaci nedošlo pochopitelně náhlým zvratem, ale v průběhu několika málo generací. Tak rychle, že spolu žili rodiče a děti, lišící se i několika decimetry výšky. v té době si pouze pár sýčků troufalo předvídat, kam až to povede, ale byli s výsměchem umlčeni, Je politování hodné, že nejlehkomyslněji se chovali tak zvaní intelektuálové, kterým se sice zmenšovaly rozměry hlav, ale nikoli kapacita mozků.

A pak bylo najednou pozdě. Poslední Předchůdci vymřeli a nastala dlouhá doba temna, prosvětlená teprve příchodem Božstev. Skoupých, zlomyslných, pánovitých, jak už většinou Božstva bývají, nicméně všemocných a nepostradatelných, Nevyžadovala žádné mimořádné obřady, uctívání a oběti / v čemž udělala chybu, měla se poučit u římskokatolické církve/ a tak se proti nim jen tiše reptalo a vymýšlely se na ně anekdoty. Trvala pouze na bezpodmínečné poslušnosti.

Uvážlivý sbor Zasvěcených fungoval jako jejich prodloužená ruka.

Vyvolené tak docela spolehlivé nebyly, přestože za své výsadní postavení vděčily úradku Božstev. Měly dvě privilegia: rodit výběrové děti a vládnout. První bylo důkazem, že se Božstva rozhodla vědecky řídit společnost Obyvatel Města, druhé bylo typickou ukázkou mazanosti Božstev.

Jenže to první už některé Vyvolené otravovalo a to druhé již prokoukly jako podvod.

Konec první části.

KONEČNĚ IRAKON

Pokud ještě stále držíte konec neobyčejné nitě, tak se po ní můžeme vydat do jiného světa. Stačí jeden hyperprostorový skok, h o p, a už vidíme konec niti s olůvkem. Ale tam, kde byl měl být háček, nit končí jakoby ustřižená. Potáhnete za ni, ale nit "drží" v prostoru a ani se nepohne. Vysvětlení je jednoduché. Háček zachytil nějaký hyptorán, jemuž se asi zachtělo navázat s námi kontakt, a vytáhl ho kousek ven z našeho světa.

Vy byste ho ale asi chtěli vidět, že?!

Možná, že by vypadal asi takhle:

A nebo taky úplně obráceně.

Jestli chcete vidět jak,

stačí, když obrátíte

stránku vzhůru nohama.

Vlastně vzhůru dolem,

protože stránka žádné nohy nemá.

```

      + ++ +
      ++      ++
      ++ + + ++
      ++      ++
      ++ ===== ++
      +++      +++
      ++ + ++ + ++
      ++      ++
      ++      ++
      +++      +++
  
```

Takže hyptorana jste si představili a můžeme pokračovat. Nit se najednou uvolní a vy vytahujete "odnikud" olůvko s háčkem. A z toho "ničeho" se najednou začne vynořovat jakýsi prostorový útvar, který vypadá jako jehlan. Ale není to jehlan, je to I R A K O N, který nám předvádí neviditelný hyptorán. Připadá vám, že se jehlan otáčí, ale ve skutečnosti se pouze objevuje pět jehlanů lišících se vzájemně pouze barvou stěn. Tyto jehlany tvoří povrch irakonu.

Kdo z vás umí počítat do desíti a není barvoslepý, ten po chvilce koukání na otáčející se irakon zjistí, že se na stěnách všech pěti jehlanů tvořících jeho povrch střídá deset barev.

Myslím ale, že tomu všemu moc nerozumíte. Když jsem já prvně viděl irakon, tak jsem taky z toho nebyl zrovna nejchytřejší.

Abych se v tom trochu vyznal, tak jsem si sestavil tuto tabulku:

bod		1	1				
úsečka		1	2	1			
trojúhelník		1	3	3	1		
jehlan		1	4	6	4	1	
irakon		1	5	10	10	5	1
imago	1	6	15	20	15	6	1

nebo taky	1	1					
	1	2	1				
	1	3	3	1			
	1	4	6	4	1		
	1	5	10	10	5	1	
	1	6	15	20	15	6	1

Některým první tabulka už něco říká, ale určitě bude dobře si ji trochu popsat. V první řádce rozebíráme bod. Jeden bod se skládá z jednoho bodu, to je všem jasné. V další řádce vidíme, že jednu úsečku tvoří dva body a část jedné přímky. Dále jeden trojúhelník se skládá ze tří bodů, tří úseček a části jedné roviny. Jehlan tvoří čtyři body, šest úseček, čtyři trojúhelníky a část jednoho prostoru. A už se dostáváme k irakonu!

Přidáme k jehlanu jeden bod, který neleží ve stejném světě třetího řádu jako jehlan a spojíme s tímto bodem všechny body jehlanu. Jsou čtyři a nám tím přibudou čtyři úsečky. A když spočítáme nově vzniklé trojúhelníky, dostaneme číslo šest /pokud správně počítáme/. Přičteme je k těm, co už máme, a dostaneme deset. Spočítáme jehlany a dojdeme k číslu pět. Kdo jich napočítal více nebo méně, ten ať si to zkusí ještě jednou.

K irakonu můžeme přidat zase jeden bod, který ovšem neleží ve stejném hyptoru a spojením všech bodů vznikne třeba imago. Tak bychom mohli pokračovat stále dál a dál. Ale myslím si, že pro začátek si úplně vystačíme s irakonem.

A pro ty bystřejší je v záloze imago.

V druhé tabulce to je všechno pěkně pod sebou: objekty, body, úsečky, trojúhelníky, jehlany, irakony a imago. Sami vidíte, jak čísla v tabulce pěkně rostou po vzájemném sčítání. Je to vlastně Pascalův trojúhelník, jenž nám alespoň trochu přibližuje objekty vyšších řádů.

Tak si myslím, že je načase skončit. Zkuste o irakonu trochu popřemýšlet a příště se zkusíme prokousat zase o něco dál.

Allan Prokeš

SEMINÁŘ O KLUBOVÉ ČINNOSTI

V sobotu 25. května proběhl v Praze seminář o klubové činnosti. Akce proběhla pod hlavičkou klubu R.U.R. a celou ji organizoval a řídil Egon Čierny - díky mu za to.

Je škoda, že se semináře zúčastnilo tak málo klubů, ale tím zase vznikl prostor pro diskusi.

Na pořadu jednání byly tyto body:

Současný stav SF klubů v ČSSR

Proč vznikají SF kluby

Všední den v klubu

Specializace klubů

Organizační a finanční problémy jednotlivých SFK

V současné době existuje 68 sci-fi klubů, které fungují pod různými zřizovateli /SSM, ODPM, ROH atd./

Jednotlivé kluby většinou vznikají z potřeby lidí stejných zájmů, a to o SF literaturu a dění kolem ní. Tedy mají

možnost si knížky půjčovat, vyměňovat, diskutovat o nich.
 "Jsou tam hlavně lidi, kteří knížky sbírají, jsou tam i lidi
 kteří je sbírají i čtou." /M.Hlaváč - SFK Villoidus/

V mnohých SF klubech se tato literatura nejen konzumuje,
 ale i aktivně tvoří. Nejvíce nás zajímalo vyprávění zástupců
 klubů o jejich programech. Z tohoto srovnání vyšel náš klub
 kupodivu dobře. Programy máme pestré, většinou zajišťované
 z vlastních zdrojů, čímž odpadají finanční problémy. Mnohé
 nesnáze i známých a velkých klubů /nestabilní členská zá-
 kladna, pasivita členů, potíže se zřizovatelem či málo při-
 tažlivé programy/ náš klub prakticky nezná. Přesto existuje
 dost toho, co bychom mohli od jiných klubů odkoukat.
 Například vysoká úroveň některých fanzinů nebo organizování
 Dne otevřených dveří.

Trochu mě mrzelo, že nebyli přítomni ani Vláda Veverka
 ani nikdo z libereckého Trifidu, abychom se dozvěděli podrob-
 nosti o práci jejich klubů s dětmi. To, co dělají Trifidi s
 s dětským SF klubem "Pufo", je prý hodno následování.

Kladem semináře bylo, že neproběhl oficiálním schůzovním
 způsobem, ale jako debata /občas velice živá/ mezi účastní-
 ky. Konečně byla možnost vytáhnout z lidí podrobnosti ze zá-
 kulisí jednotlivých klubů - jak připravují schůzky, jak dě-
 lají propagaci, jak získávají nové členy. Na většině setkání
 není na takové rozhovory pro samé hádání a hlasování čas.

Mluvílo se i o fanzinech. Některé kluby půjčují informá-
 tory jiných klubů svým členům jen neradi a zřídka, i když
 je o ně zájem. Asi nemají ke svým členům takovou důvěru, ja-
 kou máme my mezi sebou. Zato ale nemají potíže s příspěvky,
 a to vydávají mnohem obsažnější materiály a každý nösící!!!
 Protože některé kluby, které doposud Labyrint nedostávaly,
 projevily zájem, doufám, že úroveň našeho fanzinu bude i
 nadále stoupat / a že už nebudeme muset doslova škemrat o
 příspěvky!/.

Byla to zkrátka prima akce a věříme, že podobných bude
 víc.

LABYRINT - metodicko-informační zpravodaj

Okresní knihovna Petra Bezruče v Olavě

Redakční rada: Dr.M. Sobotík, P.Stenků, H.Pěchulová

Ilustrace: R.Balický

Obálka: D. Balakovská

Náklad: 80 výtisků

Jen pro potřebu členů SF klubu

NEPRODEJNÉ!

Červen 1987

